

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Кафедра вогневої підготовки, факультет №3

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

**з навчальної дисципліни «ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА»
обов'язкових компонент освітніх програм
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»;

Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»;

Форма навчання: Денна, заочна;

Освітня кваліфікація: «Бакалавр правоохоронної діяльності».

**м. Харків
2023 рік**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від __.08.2023 № __

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від __.08.2023 № __

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
зі спеціальних дисциплін
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від __.08.2023 № __

Розглянуто на засіданні кафедри вогневої підготовки факультету № 3 ХНУВС
(Протокол від __.08.2023 № __)

Розробники:

1. Завідувач кафедри вогневої підготовки факультету № 3 **Федоров В.В.;**
2. Викладач кафедри вогневої підготовки факультету № 3 **Назаренко О.М.;**
3. Старший викладач кафедри вогневої підготовки факультету № 3
Пабат О.В.

Рецензенти:

1. Начальник циклу вогневої та фізичної підготовки Вінницького вищого професійного училища Департаменту поліції охорони **Андрєєв А.А.;**
2. Завідувач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук **Ковальов І.М.**

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

Денна форма навчання:

№ з/п	Галузь знань, спеціальність, освітня кваліфікація, рівень вищої освіти	Практичне заняття							
		Тема 4: «ВИКОНАННЯ ВПРАВ ПЕРШОЇ КАТЕГОРІЇ КУРСУ СТРІЛЬБ З ЛАЗЕРНИХ ПІСТОЛЕТІВ У МУЛЬТИМЕДІЙНОМУ ТИРІ»							
		Тема 4/2: «ВИКОНАННЯ ВПРАВИ ВОСЬМОЇ З ЛАЗЕРНИХ ПІСТОЛЕТІВ У МУЛЬТИМЕДІЙНОМУ ТИРІ»							
		Кількість годин на вивчення теми протягом семестру							
		1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Галузь знань: 26 «Цивільна безпека» Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність» Освітня кваліфікація: «Бакалавр правоохоронної діяльності» Рівень вищої освіти: перший «бакалаврський»		-	2/-					

Заочна форма навчання:

№ з/п	Галузь знань, спеціальність, освітня кваліфікація, рівень вищої освіти	Практичне заняття							
		Тема 4: «ВИКОНАННЯ ВПРАВ ПЕРШОЇ КАТЕГОРІЇ КУРСУ СТРІЛЬБ З ЛАЗЕРНИХ ПІСТОЛЕТІВ У МУЛЬТИМЕДІЙНОМУ ТИРІ»							
		Тема 4/2: «ВИКОНАННЯ ВПРАВИ ВОСЬМОЇ З ЛАЗЕРНИХ ПІСТОЛЕТІВ У МУЛЬТИМЕДІЙНОМУ ТИРІ»							
		Кількість годин на вивчення теми протягом семестру							
		1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Галузь знань: 26 «Цивільна безпека» Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність» Освітня кваліфікація: «Бакалавр правоохоронної діяльності» Рівень вищої освіти: перший «бакалаврський»		-	-					

2. Методичні вказівки до проведення практичних занять

Тема 4: «ВИКОНАННЯ ВПРАВ ПЕРШОЇ КАТЕГОРІЇ КУРСУ СТРІЛЬБ З ЛАЗЕРНИХ ПІСТОЛЕТІВ У МУЛЬТИМЕДІЙНОМУ ТИРІ»

Тема 4/2: «ВИКОНАННЯ ВПРАВИ ВОСЬМОЇ З ЛАЗЕРНИХ ПІСТОЛЕТІВ У МУЛЬТИМЕДІЙНОМУ ТИРІ»

- Мета заняття:**
1. Навчити студентів веденню влучної стрільби з лазерних пістолетів по нерухомій цілі в необмежений час.
  2. Тренувати студентів у підготовці до стрільби, виконанні пострілу та припиненні стрільби.
  3. Тренувати студентів у виконанні спорядження магазину патронами, неповного розбирання й збиранні пістолета після

неповного розбирання.

Кількість годин: 2 години.

Місце проведення: мультимедійний тир.

Навчальні питання:

1. Заходи безпеки при поводженні з вогнепальною зброєю та боєприпасами.
2. Вивчення умов вправи восьмої з пістолетів.
3. Приготування до стрільби (спорядження магазину, заряджання пістолета, прийняття положення для стрільби). Виконання вправи восьмої (прицілювання, спуск курка). Припинення стрільби (припинення натискання на хвіст спускового гачка, вмикання запобіжника, розряджання пістолета). Дії стріляючих при тимчасовому чи повному припиненні стрільби, огляд пістолета.
4. Відпрацювання нормативів № 1, 2, 3 з вогневої підготовки для пістолетів.

Матеріальне забезпечення:

1. 9мм «Форт-12(17)» або 9мм ПМ (навчальний) – 20 шт.
2. Лазерний тренажер ЛТ-510ПМ (невидимка) для обладнання пістолетів - 2 шт.
3. 9 мм патрони навчальні – 96 шт.
4. Мішень №1, №3 або № 3-а – 5 шт.
5. Показна мушка – 1 шт.
6. Мультимедійний проектор.
7. Екран.
8. Стенди.
9. Крейда, класна дошка.
10. Мультимедійний тир.

Розрахунок часу:

1. Вступна частина – 10 хв.
2. Основна частина – 60 хв.
3. Заключна частина – 10 хв.

План проведення заняття:

ВСТУПНА ЧАСТИНА:

- *Перевірити наявність студентів, їх зовнішній вигляд, зробити помітки в журналі.*
- *Оголосити тему, навчальні питання та мету заняття.*
- *Оглянути зброю, перевірити готовність тиру та матеріального забезпечення до заняття.*

- *За допомогою контрольних карток, перевірити знання студентами попередніх тем.*
- *нагадати заходи безпеки при поводженні зі зброєю та умови виконання вправи.*
- *Розділити групу на зміни, призначити керівників на навчальних місцях.*

ОСНОВНА ЧАСТИНА:

1. Заходи безпеки при поводженні зі зброєю під час проведення навчально-тренувальних стрільб.

Ведення вогню повинно бути терміново припинено кожним стріляючим самостійно або за командою керівника стрільб у випадках:

- 1) появи людей, машин, тварин у зоні ведення вогню, низьколітаючих літальних апаратів над районом проведення стрільб;
- 2) підняття білого прапора (у темну пору доби – увімкнення світла ліхтаря білого кольору) на командному пункті чи бліндажі (укритті), подачі сигналу ракети білого кольору;
- 3) виникнення пожежі під час стрільби;
- 4) втрати орієнтира під час проведення стрільб в темну пору доби.

Під час виконання вправи зі стрільби категорично забороняється:

- 1) заряджати зброю бойовими чи холостими патронами без команди керівника стрільб;
- 2) виймати зброю з кобури (чохла) без дозволу керівника стрільб;
- 3) спрямовувати зброю (незалежно від того, заряджена вона чи ні) у бік людей та місця, де вони можуть перебувати;
- 4) відкривати вогонь без команди керівника стрільб, у небезпечних напрямках, з несправної зброї та коли піднято білий прапор (увімкнено світло ліхтаря білого кольору) на командному пункті;
- 5) одягати, поправляти та знімати протишумові навушники і захисні окуляри зі зброєю в руках, а також після команди «Вогонь!» («Старт!»);
- 6) залишати зброю (боєприпаси) на рубежі відкриття вогню та передавати іншим особам без дозволу керівника стрільб.

НАВЧАЛЬНЕ МІСЦЕ №1.

ВИКОНАННЯ ВПРАВИ ВОСЬМОЇ.

Умови виконання вправи восьмої.

ПРИЗНАЧЕННЯ: Прищеплення початкових навичок стрільби по нерухомій цілі в обмежений час;

ЦІЛЬ: поясна фігура (мішень № 1 або № 3) або поясна фігура з колами (мішень № 3-а), що відображена не вище 125 см від нижнього краю мішені, нерухома;

ВІДСТАНЬ ДО ЦІЛІ - 7 – 15 м.;

ЧАС НА ВИКОНАННЯ ВПРАВИ – 5 с;

ВИХІДНЕ ПОЛОЖЕННЯ – позиція очікування;

ПОЛОЖЕННЯ ДЛЯ СТРІЛЬБИ – стоячи;

ОЦІНКА : «відмінно» - 3 влучення;

«добре» - 2 влучення;

«задовільно» - 1 влучення;

«незадовільно» - у всіх інших випадках, а також у разі відмови від виконання вправи.

Оцінка за умови, що час на виконання вправи не було перевищено:

- 1) за командою керівника стрільб: «Заряджай!» стрілець на рубежі відкриття вогню приводить зброю в готовність та, зайнявши відповідне положення для стрільби, голосом доповідає: «Готовий!»;
- 2) керівник стрільб, переконавшись, що все готове до виконання вправи, подає команду: «Вогонь!» (вмикає хронометр), за якою стрілець виконує три прицільні спуски курка з бойового зводу в мішень;
- 3) після закінчення часу, відведеного на виконання вправи, керівник стрільб подає команду: «Час!» (вимикає хронометр).

Під час виконання вправи, яка передбачає відповідне часове обмеження, за кожний постріл, який виконано після команди: «Час!» або звукового сигналу таймера, від результату стрільця віднімається одне (у вправах, що передбачають градацію зон ураження, – краще) влучення!

Порядок виконання вправи восьмої.

Зміна знаходиться на вихідному рубежі. Зброя, що обладнана лазерними тренажерами, знаходиться в кобурі.

Керівник подає команду: «Зміна, на рубіж відкриття вогню, кроком руш!».

Після виходу зміни на рубіж відкриття вогню, керівник подає команду: «Зміна, Заряджай!».

За цією командою, студенти приймають зазначене керівником стрільб положення для стрільби, дістають пістолети з кобури, спрямовують їх у бік мішеней під кутом 45-60 градусів, вимикають запобіжник, імітують досилання патрона до патронника, вмикають запобіжник; перевіряють положення до

стрільби, спрямовують зброю дульним зрізом ствола уверх (униз) під кутом 45-60 градусів, згинаючи (руки) у лікті (ліктях), та доповідають: **«Готовий!»**.

Оскільки час на виконання вправи обмежений, вправа виконується окремо кожним за чергою.

Керівник, прийнявши доповіді від стрільців та переконавшись, що всі готові до виконання вправи, подає кожному стрільцю індивідуальну команду, наприклад: **«Перший номер, вогонь!»** та вмикає хронометр.

За цією командою, студент великим пальцем лівої руки вимикає запобіжник, зводить курок та проводить три прицільних спуски курка з бойового зводу у мішень.

Хронометр вимикається після останнього спуску курка.

Після завершення часу, керівник стрільб подає сигнал **«Час!»**

Закінчивши виконання вправи, студенти самостійно (у разі необхідності, залежно від положення для стрільби) проводять півоберта праворуч (ліворуч), повертаючись обличчям до мішені та приставляють ногу; права рука з пістолетом зігнута у лікті, пістолет дульним зрізом ствола спрямований уверх під кутом 45-60 градусів у бік мішеней. Після цього доповідають: **«Студент Романенко стрільбу закінчив!»**.

Керівник, переконавшись, що вся зміна закінчила виконання вправи, подає команду: **«Зміна, зброю на запобіжник!»**.

За цією командою, студенти вмикають запобіжник та кладуть пістолети до кобури.

Після цього, керівник стрільб оголошує кожному стрільцю його результати та оцінку.

За командою **«Зміна кругом, на вихідний рубіж кроком-руш!»** зміна вирушає на вихідний рубіж.

Керівник зупиняє зміну в одному-двох кроках від вихідного рубежу та подає команду: **«Наступна зміна, шикуйсь на вихідному рубежі!»**.

Після того, як наступна зміна вишикувалася на вихідному рубежі, керівник подає команду: **«Зміна, передати зброю!»**.

За цією командою зміна, що виконувала вправу, передає зброю наступній зміні.

Після закінчення тренування, зміна переходить на наступне навчальне місце.

НАВЧАЛЬНЕ МІСЦЕ №2.

ТРЕНУВАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ДО СТРІЛЬБИ, ВИКОНАННІ ПОСТРІЛУ ТА ПРИПИНЕННІ ВОГНЮ.

Вишикувати студентів в одну шеренгу, нагадати їм порядок спорядження магазину патронами, підготовки до стрільби, виконання пострілу та припинення стрільби. Потім розпочати тренування.

Керівник роздає зміні навчальні патрони. Після доповіді про їх огляд, подає команду: **«Зміна, спорядити магазини!»**, та наглядає за правильністю виконання цієї команди.

Для підготовки до стрільби керівник подає команду: **«Зміна, заряджай!»**.

Виявивши помилки, вказує їх і наказує повторити прийом, якщо він виконаний невірно.

За командою **«Зміна, вогонь!»** студенти відпрацьовують прицілювання та спуск курка з бойового зводу.

За командою керівника **«Зміна, зброю до огляду!»** студенти витягають магазини з основи рукоятки пістолета та притискають їх великим пальцем правої руки до пістолета таким чином, щоб подавач магазину був на 2-3 см вище затвора.

Керівник, оглянувши зброю та, переконавшись у відсутності патронів у патроннику пістолета і в магазині, подає команду: **«Оглянуто!»**.

За цією командою студент повинен:

- узяти магазин у ліву руку;
- зняти затвор із затворної затримки;
- увімкнути запобіжник;
- вставити магазин в основу рукоятки пістолета та вкласти його в кобуру.

Після закінчення тренування, зміна переходить на наступне навчальне місце.

НАВЧАЛЬНЕ МІСЦЕ №3.

ТРЕНУВАННЯ У ВИКОНАННІ НОРМАТИВІВ № 1, 2, 3.

Нагадати студентам особливості спорядження магазину та послідовність неповного розбирання й збирання пістолета після неповного розбирання. Після цього студенти проводять тренування та виконують нормативи на оцінку.

№	Призначення нормативу	Умови виконання нормативу
1	Вивчення та вдосконалення техніки спорядження магазину патронами	Студент стоїть біля столу, руки опущені, 8 патронів розсипані на столі, магазин лежить поруч
2	Вивчення та вдосконалення техніки неповного розбирання пістолета	Студент стоїть біля столу, руки опущені, зібраний пістолет лежить на столі запобіжником вгору, магазин в основі рукоятки
3	Вивчення та вдосконалення техніки збирання пістолета після його неповного розбирання	Студент стоїть біля столу, руки опущені, розібраний пістолет лежить на столі

9мм пістолет Макарова:

№	Найменування нормативу	«відмінно»	«добре»	«задовільно»
1	Спорядження магазину патронами	19 сек.	21 сек.	23 сек.
2	Неповне розбирання пістолета	10 сек.	13 сек.	16 сек.
3	Збирання пістолета після неповного розбирання	15 сек.	18 сек.	21 сек.
Оцінка «незадовільно» - у всіх інших випадках, а також у разі відмови від виконання нормативу.				

9мм пістолет «Форт-12»:

№	Найменування нормативу	«відмінно»	«добре»	«задовільно»
1	Спорядження магазину патронами	35 сек.	40 сек.	45 сек.
2	Неповне розбирання пістолета	30 сек.	33 сек.	36 сек.
3	Збирання пістолета після неповного розбирання	35 сек.	38 сек.	41 сек.
Оцінка «незадовільно» - у всіх інших випадках, а також у разі відмови від виконання нормативу.				

Після закінчення тренування, провести короткий розбір помилок, допущених студентами.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА:

Нагадати тему і мету заняття, об'явити оцінки.

Дати завдання для самопідготовки.

Відповісти на запитання студентів.

Перевірити наявність зброї та матеріального забезпечення.

Оформити документи на використання боєприпасів.

Рекомендована література:

1. Закон України від 02.07.2015 р. «Про Національну поліцію»;
2. Закон № 2123-IX від 15.03.2022 р. «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану;
3. Наказ МВС України від 01.02.2016 р. № 70 «Про затвердження Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю»;
4. Наказ МВС України від 26.04.2019 р. № 334 «Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та норм витрат боєприпасів, патронів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб»;
5. Паспорт «9мм пістолет «Форт-12 (17)»;

6. Настанова зі стрілецької справи «9мм пістолет Макарова».
7. В.Ф. Глущенко «Навчання швидкісній стрільбі з пістолетів»;
8. Навчальний посібник «Вогнева підготовка» А.О. Савченко, В.І. Бабенко, І.А. Гордієнко, ХНУВС-2007 р.
9. Навчальний посібник «Вогнева підготовка» В.В. Федоров, В.П. Пістряк, А.Ф. Бальва, І.С. Луценко, В.В. Чумак, ХНУВС-2019 р.